

NOTA AAN DE LEDEN VAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers

Definitieve goedkeuring – na advies Raad van State

Bijlagen:

- het definitief goed te keuren ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering met bijhorende bijlagen (14);
- het advies 66.182/3 van de Raad van State dd. 19 juni 2019.

1. INHOUDELIJK

A. Situering

Met het Woonzorgdecreet van 13 maart 2009 werden de thuiszorg en de ouderenzorg samengebracht in één overkoepelend begrip 'woonzorg', met als doelstellingen zorg op maat te bieden, een kwaliteitsvol zorgcontinuüm te creëren, en de samenwerking tussen thuiszorg, thuiszorgondersteunende zorg en residentiële zorg te vergemakkelijken en aan te moedigen. De ambitie was om de kwaliteit van wonen en zorg te verhogen door passend in te spelen op de individuele fysieke en psychische noden van de zorgvrager, met voldoende aandacht voor sociale inclusie en het welbehagen van de zorgbehoevende persoon.

Dit decreet werd uitgevoerd door drie uitvoeringsbesluiten:

- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers.

De bevoegdheidsoverdrachten die gepaard gaan met de zesde staatshervorming, de demografische evoluties, de veranderende samenleving en een voortschrijdend inzicht gevoed door wetenschap, ervaringen en praktijk, zetten aan tot een bijsturing in het denken en handelen van onze Vlaamse woonzorgvoorzieningen. Na 10 jaar was het woonzorgdecreet aan een actualisering toe. Deze actualisering kreeg vorm in het decreet betreffende de woonzorg, aangenomen door het Vlaams Parlement op 6 februari 2019, en bekrachtigd en afgekondigd door de Vlaamse Regering op 15 februari 2019.

Het voorliggende ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering (OBVR) geeft uitvoering aan dit decreet voor wat betreft de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers. Het besluit is

net als in 2009 opgevat als een stambesluit met 14 bijlagen waarin per soort van voorziening de specifieke erkenningsvoorwaarden worden opgesomd. Wetgevingstechnisch is de indeling in bijlagen met daarin per voorziening erkenningsnormen niet gebruikelijk. We houden deze indeling aan gezien het een actualisering van een bestaand BVR betreft, waar dit op deze manier was ingedeeld, en ook meest hanteerbaar is gebleken voor de sector.

Het actualiseringstraject ging gepaard met een intens proces in nauwe samenspraak met de vertegenwoordigers van de sector, en waarbij naast het woonzorgdecreet van 15 februari 2019 ook de volgende nota's een richtsnoer vormden:

- o de conceptnota "Vlaams Welzijns- en zorgbeleid voor ouderen. Dichtbij en integraal. Visie en veranderagenda" (2016);
- o de nota "Zorg en ondersteuning op maat van alle gezinnen, een nieuw werkingskader voor de diensten gezinszorg" (2017);
- o de conceptnota "Residentiële ouderenzorg, een échte thuis voor kwetsbare personen" (2018);
- o de nota's en verslagen van de werkgroepen die voor de woonzorgvormen werden geconsulteerd.

Er is gekozen om het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 in zijn geheel op te heffen en te vervangen door het voorliggende ontwerp van besluit, wat de leesbaarheid ten goede komt. Zeer veel bepalingen werden woordelijk of mits beperkte terminologische aanpassingen overgenomen uit het vorige besluit van de Vlaamse Regering.

De ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering ter vervanging van de besluiten van de Vlaamse Regering van 5 juni 2009 tot vaststelling van de regels voor het verlenen van de voorafgaande vergunning voor sommige woonzorgvoorzieningen en betreffende de procedures voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen van gebruikers en mantelzorgers zullen op een later tijdstip voorgelegd worden.

Op 10 mei 2019 werd het voorontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, met bijhorende bijlagen voor de tweede keer principieel door de Vlaamse Regering goedgekeurd en werd de Vlaamse minister, bevoegd voor de bijstand aan personen en voor het gezondheidsbeleid, gelast over voornoemd voorontwerpbesluit het advies in te winnen van de Raad van state.

Deze nota bespreekt het ontvangen advies van de Raad van State en geeft aan welk gevolg er aan gegeven is.

B. Advies Raad van State

De Raad van State, afdeling Wetgeving bracht advies uit op 19 juni 2019 met kenmerk 66.182/3 (zie bijlage bij deze nota).

Hieronder wordt aangegeven welk gevolg aan de opmerkingen van de Raad van State werd gegeven.

Bevoegdheid

De Raad van State stelt dat artikel 21, eerste lid, tweede zin van bijlage 4 bij het ontwerp geschrapt moet worden omdat het bepalen van de (opleidings)vereisten om een gezondheidszorgberoep te kunnen uitoefenen, behoort tot de residuaire bevoegdheid van de federale overheid inzake de uitoefening van de geneeskunde (RN 4).

Antwoord: Artikel 21, eerste lid, tweede zin, van bijlage 4 wordt geschrapt.

Rechtsgrond

De Raad van State merkt op dat de rechtsgrond voor artikel 13, vierde lid van het ontwerp ontbreekt in het Woonzorgdecreet voor zover het inzagerecht verder reikt dan persoonsgegevens (RN 5.2).

Antwoord: Het inzagerecht is op een algemene wijze geregeld in het decreet van 19 januari 2018 houdende het overheidstoezicht in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid. Het ontworpen lid zal dus weggelaten worden.

De tweede zin van artikel 15 van het ontwerp schrijft voor dat afwijkingen alleen kunnen worden toegestaan als het aanbod en de kwaliteit van de zorg en ondersteuning en de veiligheid voldoende gegarandeerd zijn. Dit is een voorwaarde die afwijkt van de voorwaarde in artikel 38, vijfde lid, van het Woonzorgdecreet dat stelt dat "de veiligheid van de gebruikers en het personeel, en de kwaliteit van de verstrekte woonzorg voldoende gewaarborgd zijn". De Raad van State stelt dat de tweede zin van artikel 15 dan ook moet worden weggelaten (RN 5.3).

Antwoord: De tweede zin van artikel 15 zal worden weggelaten.

De Raad van State stelt dat de rechtsgrond voor het toekennen van een subsidie aan Zorggezind voor de vergoeding van de kosten van een functionaris voor gegevensbescherming, vermeld in artikel 82 van bijlage 2, noch in artikelen 55, § 1, en 56 van het Woonzorgdecreet, noch artikel 9 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer gevonden kan worden. Er moet voor de ontworpen bepaling dus een specifieke rechtsgrond gecreëerd worden (RN 8.2).

Antwoord: Er zal in het Woonzorgdecreet, voor de inwerkingtreding ervan, een wijziging worden aangebracht die een specifieke rechtsgrond creëert voor die bepaling.

Artikel 28 van bijlage 3 heeft betrekking op de verwerking van gegevens over de oppassers en de gebruikers. De Raad van State merkt op dat in zoverre het gaat om gegevens van oppassers, er daarvoor een decretale grondslag ontbreekt, aangezien in artikel 59 van het Woonzorgdecreet, dat betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens, wel gewag wordt gemaakt van de persoonsgegevens van gebruikers, maar niet van oppassers (RN 8.3).

Antwoord: Er zal in het Woonzorgdecreet, voor de inwerkingtreding ervan, een wijziging worden aangebracht die een specifieke rechtsgrond creëert voor die bepaling.

In de aanhef wordt nog melding gemaakt van artikel 5, eerste en tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende de zorg- en bijstandsverlening'. Deze bepalingen zouden rechtsgrond bieden voor de artikelen 29 tot 31 en 93 van bijlage 2, waarin wordt verwezen naar bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009 'tot uitvoering van het decreet van 18 juli 2008 betreffende de zorg- en bijstandsverlening in de thuiszorg'. De Raad van State stelt echter dat de rechtsgrond enkel geboden wordt door artikel 38, tweede lid, van het Woonzorgdecreet en niet door rechtsgrondbepalingen voor het besluit van de Vlaamse Regering van 27 maart 2009. De Raad van State stelt dat die in deze context niet relevant zijn (RN 9.1).

Antwoord: Artikel 5, eerste en tweede lid, van het decreet van 18 juli 2008 'betreffende de zorg- en bijstandsverlening' zal uit de aanhef geschrapt worden.

In de aanhef wordt verwezen naar artikel III.6, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018. De Raad van State stelt dat die bepaling, die betrekking heeft op het verlenen van specifieke delegaties aan het hoofd van een intern verzelfstandigd agentschap met rechtspersoonlijkheid, echter niet nodig is als rechtsgrond voor het ontworpen besluit, aangezien dergelijke delegaties ook op grond van de bestaande inhoudelijke rechtsgrondbepalingen kunnen worden verleend (RN 9.2).

Antwoord: Artikel III.6, tweede lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wordt geschrapt uit de aanhef.

Vormvereisten

Het ontwerp bevat verscheidene bepalingen die de verwerking van persoonsgegevens regelen. Artikel 36, lid 4, van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 'betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming)' (hierna: AVG), gelezen in samenhang met artikel 57, lid 1, c), en overweging 96 van die verordening, voorziet in een verplichting om de toezichthoudende autoriteit te raadplegen bij het opstellen van een voorstel voor een door een nationaal parlement vast te stellen wetgevingsmaatregel, of een daarop gebaseerde regelgevingsmaatregel in verband met verwerking.

Op 25 februari 2019 werd advies gevraagd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit, vermeld in de wet van 3 december 2017 'tot oprichting van de Gegevensbeschermingsautoriteit', maar in een brief van 2 april 2019 liet de toenmalige voorzitter van de Gegevensbeschermingsautoriteit weten dat sinds 29 maart 2019 de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens bevoegd is om advies te geven over het ontwerp en dat de adviesaanvraag aan de Vlaamse Toezichtcommissie is bezorgd voor verder gevolg. De Vlaamse Toezichtcommissie bracht op 29 april 2019 advies VTC nr. 2019/06 uit.

In advies 61.267/2/AV van 27 juni 2017 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de wet van 3 december 2017, heeft de algemene vergadering van de afdeling Wetgeving uiteengezet dat noch de AVG, noch de bevoegdheidsverdelende regels eraan in de weg staan dat in eenzelfde lidstaat meerdere toezichthoudende autoriteiten worden opgericht. In dat advies wordt gesteld dat de gemeenschappen en gewesten autoriteiten kunnen oprichten die toezicht houden op de naleving van de 'specifieke' regels die de deelstaten ter uitvoering van de AVG hebben vastgesteld inzake de verwerking van persoonsgegevens in het kader van activiteiten die onder hun bevoegdheid vallen. Het verlenen van de bevoegdheid aan die autoriteiten om adviezen te geven, teneinde te voldoen aan de verplichting die voortvloeit uit de aangehaalde verordeningsbepalingen, hoort daar ook onder.

De Raad van State stelt dat het de Gegevensbeschermingsautoriteit is die belast is met het toezicht op de naleving van de 'algemene' regels inzake de verwerking van persoonsgegevens, met inbegrip van de algemene regels die de federale overheid ter uitvoering van de AVG heeft vastgesteld. Daaronder valt ook de bevoegdheid om, wat die regels betreft, advies te geven teneinde te voldoen aan de voormelde adviesverplichting (RN 10.1-10.4).

Antwoord: Inmiddels werd bij artikel 10/1 van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer de Vlaamse toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens opgericht. De Vlaamse toezichtcommissie (VTC) is een autonome dienst met rechtspersoonlijkheid en is als toezichthoudende autoriteit voor de verwerking van persoonsgegevens in de zin van artikel 36, lid 4, van de AVG verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van de AVG door de instanties. Ingevolge artikel 51, lid 1, van de AVG kan immers elke lidstaat één of meer onafhankelijke overheidsinstanties, verantwoordelijk voor het toezicht op de toepassing van deze verordening, oprichten.

Sinds de bekendmaking van de aanstelling van de leden van de VTC door de Vlaamse Regering in het Belgisch Staatsblad d.d. 29 maart 2019, is de VTC ingevolge artikel 10/4, §1, van voornoemd decreet bevoegd om hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen te verstrekken omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens. Er moet aldus worden vastgesteld dat er in dit geval een advies is waarbij het ontwerp is getoetst aan de AVG.

De Raad van State vraagt een grondige heroverweging van het standpunt dat ingenomen is dat alleen de groepen van assistentiewoningen beschouwd kunnen worden als DAEB in de zin van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (RN 11.1-12).

Antwoord: Om de complexiteit van deze materie in kaart te brengen, heeft de bevoegde minister ondertussen een wetenschappelijk onderzoek bevolen met betrekking tot staatssteun in het kader van het beleidsdomein welzijn, volksgezondheid en gezin. Tot de resultaten van dat onderzoek bekend zijn, wordt het standpunt van de Vlaamse Regering, vermeld in de nota VR 2009 2002 DOC.0174BIS, aangehouden.

Toepasselijkheid van en toetsing aan de dienstenrichtlijn en aan de vrijheid van vestiging en het vrij verkeer van diensten

De Raad van State stelt dat wat betreft de toetsing aan de dienstenrichtlijn voor de bepalingen met betrekking tot de groepen van assistentiewoningen, er een antwoord gegeven is waaruit blijkt dat die toetsing is uitgevoerd en dat geen strijdigheid met de relevante bepalingen van de dienstenrichtlijn is gebleken (RN 13.2).

De overige woonzorgvoorzieningen en de verenigingen worden binnen het ontwerpbesluit op de diensten voor thuisverpleging na (zie de Memorie van Toelichting bij het Woonzorgdecreet), allemaal beschouwd als een DAB. De dienst voor thuisverpleging valt onder artikel 2, lid 2, f), van de richtlijn. De raad van State heeft twijfels bij de ruime inschatting van de niet economische diensten van algemeen belang. Dat geldt ook voor de beoordeling van de uitzonderingsgrond van artikel 2, lid 2, j), voor de toepasselijkheid van de dienstenrichtlijn.

De Raad van State stelt dat aan de hand van de ontworpen regeling wel kan worden beaamd dat de diensten voor thuisverpleging, de centra voor dagverzorging en de woonzorgcentra (in het bijzonder die met een bijkomende erkenning), onder de uitzonderingsgrond van artikel 2, lid 2, f), van de dienstenrichtlijn vallen. Voor die voorzieningen kan, volgens de Raad van State, worden teruggevallen op de toetsing aan de artikelen 49 en 56 van het VWEU die aan de Raad van State overgemaakt is (RN 13.3).

Antwoord: Het standpunt dat aangenomen is in de Memorie van Toelichting bij het Woonzorgdecreet blijft aangehouden. Er wordt akte genomen van het standpunt van de Raad van State.

Algemene opmerking m.b.t. de overeenstemming met het gelijkheidsbeginsel

Het ontwerp bevat een aantal bepalingen waarvoor moet worden onderzocht of ze in overeenstemming zijn met het gelijkheidsbeginsel.

1. Overeenkomstig artikel 16 van het ontwerp kan aan erkende woonzorgvoorzieningen en aan erkende verenigingen een jaarlijkse subsidie worden toegekend, maar daarvan worden uitgezonderd de diensten voor thuisverpleging, de centra voor kortverblijf type 1, de groepen van assistentiewoningen en de centra voor herstelverblijf. De Raad van State stelt dat de volgende verantwoording overtuigend is:

“Diensten voor thuisverpleging

De financiering van verpleegkundige prestaties in de thuiszorg is een federale bevoegdheid. De dienst voor thuisverpleging, als organisatorisch geheel, is in Vlaanderen als thuiszorgvoorziening opgenomen in het woonzorgdecreet, evenwel zonder subsidiëring. De verpleegkundige handelingen van de thuisverpleegkundigen, actief in de dienst voor thuisverpleging, worden gefinancierd per prestatie door het RIZIV.

Centra voor kortverblijf type 1

De financiering van het centrum voor kortverblijf type 1 is geïntegreerd in de tegemoetkoming voor zorg binnen het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming.

Groepen van assistentiewoningen

De groepen van assistentiewoningen hebben nooit werkingssubsidies ontvangen. De zorg die verleend wordt, wordt verleend door andere erkende zorgaanbieders in de thuiszorg zoals de diensten voor gezinszorg, die gefinancierd worden door de Vlaamse Overheid en door de zorgverstrekkers die gefinancierd worden door het RIZIV.

Centra voor herstelverblijf

Tot nog toe werd er door de Vlaamse overheid voor geopteerd om hier geen financiering voor te voorzien (noch een werkingssubsidie, noch een financiering van de medische, verpleegkundige, zorgkundige en/of paramedische prestaties). De medische, verpleegkundige en paramedische prestaties die verstrekt worden binnen een centrum voor het herstelverblijf worden gefinancierd met prestatiefinanciering in het kader van de federale ziekteverzekering. Dit blijft ook zo in 2019. De inwerkingtreding van artikel 4, 8° van het decreet houdende de Vlaamse sociale bescherming, dat verwijst naar 'transmurale zorg' zal pas mogelijk zijn in een latere fase en zal apart worden geregeld, rekening houdend met de eigen Vlaamse bevoegdheden." (RN 14.1)

2. Artikel 21, derde lid, van het ontwerp schrijft voor dat de lokale dienstencentra, de diensten voor gastopvang, de centra voor dagopvang, de centra voor dagverzorging, de centra voor kortverblijf type 2 en type 3 en de verenigingen die in het voorgaande jaar al gesubsidieerd zijn en nog erkend zijn, opnieuw worden gesubsidieerd als ze voldoen aan de betrokken subsidiëeringsvoorwaarden. De Raad van State stelt dat het gegeven antwoord op de vraag of de voorrang die daarmee wordt gegeven aan woonzorgvoorzieningen die al subsidies ontvangen ten nadele van nieuwkomers is en hoe dat kan worden verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel tekortschiet indien het ontworpen derde lid erop neerkomt dat voorzieningen die vorig jaar al gesubsidieerd werden, hoe dan ook voorrang krijgen op voorzieningen die niet gesubsidieerd zijn. Noch de beperkte begrotingsmiddelen, noch de omstandigheid dat deze regeling al voorkomt in artikel 15, tweede lid, van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, vormen volgens de Raad van State een afdoende verantwoording (RN 14.2).

Antwoord: Het gelijkheidsbeginsel wordt hier niet geschonden aangezien het belangrijk is voor de zorgcontinuïteit dat de voorzieningen die reeds gesubsidieerd werden, hun subsidie behouden. Deze voorzieningen hebben immers een werking uitgebouwd en bieden een zorgaanbod aan bestaande gebruikers dat niet in het gedrang mag komen. Het stopzetten van de subsidies bij die voorzieningen zou tot gevolg hebben dat de werking stopgezet moet worden en dat de zorggebruiker zijn zorg verliest. Ook voor het personeel zorgt dit voor onzekerheid. Daarom baseert het besluit zich op dit objectief criterium voor de prioritering van de subsidies.

3. Artikel 21 van bijlage 1 bij het ontwerp houdt in dat bij het bepalen van het prioriteitenschema voor de subsidiëring van lokale dienstencentra minstens rekening wordt gehouden met (onder meer) de datum van de erkenningsbeslissing en met de mate waarin het centrum in de periode die voorafgaat aan de datum waarop de ontvankelijke erkenningsaanvraag is ingediend, al een werking heeft uitgebouwd die gelijkaardig is aan die van een centrum. De Raad van State stelt dat het gegeven antwoord op de vraag of daarmee voorrang wordt gegeven aan centra die reeds worden erkend en gesubsidieerd en hoe dat kan worden verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel tekortschiet indien de ontworpen bepaling erop neerkomt dat centra die vorig jaar al erkend of gesubsidieerd werden, hoe dan ook voorrang krijgen op centra die niet erkend of gesubsidieerd zijn. Noch de beperkte begrotingsmiddelen, noch de omstandigheid dat deze regeling al voorkomt in artikel 8 van bijlage VI bij het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, vormen volgens de Raad van State een afdoende verantwoording (RN 14.3).

Antwoord: Het is belangrijk voor de zorgcontinuïteit dat de voorzieningen die al een werking uitgebouwd hebben, deze werking kunnen voortzetten. Dit zowel om de zekerheid over de zorg en ondersteuning voor de gebruikers als om de werkzekerheid voor het personeel te

garanderen. Om die reden is dit objectief criterium evenredig met het legitiem doel dat deze regel nastreeft.

4. Overeenkomstig artikel 22 van bijlage 1 bij het ontwerp kunnen lokale dienstencentra die op 31 december 2019 zijn erkend, hun erkenning behouden "conform de regels die op 31 december 2019 van toepassing zijn" en moeten ze uiterlijk op 31 december 2022 voldoen aan de nieuwe (specifieke) erkenningsvoorwaarden, "met uitzondering van de voorwaarden voor de infrastructuur, vermeld in afdeling 5 van voormeld hoofdstuk 3 van deze bijlage, voor wat de bestaande infrastructuur betreft".

Een analoge bepaling komt voor in artikel 23 van dezelfde bijlage, wat betreft centra die een aanvraag tot erkenning hebben ingediend waarover op 31 december 2019 nog geen beslissing is genomen. De artikelen 95 en 96 van bijlage 2 en de artikelen 69, 70, 72 van bijlage 7 van het ontwerp bevatten eveneens analoge bepalingen.

De Raad van State vraagt hoe de in de tijd onbeperkte vrijstelling van strengere erkenningsvoorwaarden inzake infrastructuur verantwoord kan worden en stelt dat als er geen dergelijke verantwoording voorhanden is, en de stellers toch in een vrijstelling willen voorzien, moet worden aangesloten bij de werkwijze in de artikelen 100 en 151 van bijlage 8, waar een maximumtermijn van tien jaar wordt gehanteerd voor een vergelijkbare vrijstelling (RN 14.4).

Antwoord: Er wordt een maximumtermijn van twintig jaar toegevoegd. Tien jaar kan niet gehanteerd worden aangezien voor bestaande voorzieningen die kleinschalig zijn en beperkt gesubsidieerd worden, een aanpassing van infrastructuur of verhuizen naar een nieuwe infrastructuur een financieel grote investering betekent die verhoudingsgewijs een te grote financiële impact zou hebben.

5. Overeenkomstig artikel 28 van bijlage 9 bij het ontwerp gelden voor de centra voor herstelverblijf die al uitgebaat zijn vóór 1 januari 2010 en die erkend zijn op 31 december 2019, minder strenge voorwaarden inzake de nettovloeroppervlakte van eenpersoonskamers en tweepersoonskamers, en dit voor onbepaalde tijd. De Raad van State stelt dat indien het initiatief tot een verbouwing enkel afhangt van de ambitie van het betrokken centrum, het de toepassing van de strengere voorwaarden voor onbepaalde tijd kan uitstellen. De Raad van State stelt echter toch voor de vrijstelling te beperken in de tijd. Daarnaast stelt de Raad van State dat er in de artikelen 29 en 30 van bijlage 9 rekening moet worden gehouden met de uitzondering vervat in artikel 28 (RN 14.5).

Antwoord: Er wordt in artikel 28 van bijlage 9 een maximumtermijn van twintig jaar toegevoegd. Artikel 29 en 30 worden eveneens aangepast.

6. In artikel 9 van bijlage 12 bij het ontwerp wordt als specifieke erkenningsvoorwaarde voor een vereniging bepaald dat de vereniging deel moet uitmaken van "het formele samenwerkingsverband van de verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers, het 'Vlaams Mantelzorgplatform vzw' te noemen. Dat orgaan staat in voor beleidsadvisering en adviseert de overheid over het beleidsvoorbereidende werk rond alle thema's die de mantelzorg aanbelangen. Het treedt op als medebeheerder van het Vlaams Expertisepunt Mantelzorg." De Raad van State stelt de vraag waar die twee instanties nader worden geregeld en waarom enkel het lidmaatschap van het Vlaams Mantelzorgplatform vzw in aanmerking komt (en niet dat van een andere instantie die dezelfde activiteiten kan ontplooiën). De Raad van State stelt dat het niet uit te sluiten valt dat een andere koepelvereniging ontstaat die dezelfde activiteiten kan ontplooiën en dat de ontworpen regeling erop neerkomt dat een bestaande feitelijke toestand wordt vergrendeld. Mede in het licht van het recht van vereniging zou volgens de Raad van State beter op algemene wijze worden bepaald dat kandidaat-verenigingen deel uitmaken van een koepelorganisatie die aan bepaalde voorwaarden voldoet (RN 14.6).

Antwoord: De bepaling werd aangepast volgens het voorstel van de Raad van State.

Andere algemene opmerkingen

De Raad van State stelde de vraag hoe de "gelijkwaardigheidsregeling" in artikel 29 van bijlage 2 bij het ontwerp (voor het verzorgend personeel van diensten voor gezinszorg) zich verhoudt tot de algemene regeling in artikel 85 van het ontwerp. Het volgende antwoord werd gegeven:

"Beide bepalingen zijn van toepassing. Wie niet voldoet aan de kwalificatievereisten op basis van de studiebewijzen, vermeld in artikel 29 van bijlage I (dat wil zeggen: het in het buitenland of in een andere Gemeenschap behaalde studiebewijs kan niet gelijkwaardig verklaard worden met een van de vermelde Vlaamse studiebewijzen), kan zich nog beroepen op relevante ervaring als vermeld in artikel 85 van het ontwerp-BVR. Die regeling is ook vandaag al van toepassing in de uitvoeringsbesluiten van het huidige Woonzorgdecreet van 13 maart 2009."

Dat standpunt werd bevestigd voor de gelijkaardige bepalingen vervat in de artikelen 30, tweede lid, 3°, en 31, tweede lid, 2°, van bijlage 2. Voor artikel 24, 1° en 2°, van bijlage 5 en artikel 23, 5°, van bijlage 9 werd geantwoord dat de zinsnede "(of over) een kwalificatie die daarmee gelijkgesteld is (door de bevoegde overheid)" kan worden weggelaten omdat die niets toevoegt aan de algemene regeling vervat in artikel 85 van het ontwerp. Wellicht is dat ook het geval voor de artikelen 54, § 2, en 57, § 2, van bijlage 7 (RN 15.1 en 15.2).

Antwoord: In artikel 24, 1° en 2°, van bijlage 5, artikel 23, 5°, van bijlage 9, artikel 54, §2 en 57, §2 van bijlage 7 wordt de zinsnede "(of over) een kwalificatie die daarmee gelijkgesteld is (door de bevoegde overheid)" geschrapt.

Volgens de rechtspraak van het Hof van Justitie en de uitgangspunten van richtlijn 2005/36/EG moet niet alleen rekening worden gehouden met de diploma's, certificaten en andere titels waarover de betrokkene beschikt, maar ook met de relevante ervaring van de betrokkene, door uit deze titels blijkende bekwaamheden en de ervaring te vergelijken met de in de nationale wettelijke regeling verlangde kennis en kwalificaties. Dit impliceert dat, wanneer uit een vergelijkend onderzoek van de diploma's blijkt dat de daaruit voortvloeiende kennis en bekwaamheden slechts gedeeltelijk overeenstemmen, de betrokkene de gelegenheid moet krijgen te bewijzen dat hij de ontbrekende kennis en bekwaamheden heeft verworven. De Raad van State stelt dat artikel 85 van het ontwerp spoort met deze rechtspraak.

De Raad van State stelt echter dat artikel 85 van het ontwerp beperkt moet worden tot de voorwaarden voor de erkenning van beroepskwalificaties die buiten het toepassingsgebied van richtlijn 2005/36/EG en het decreet van 24 februari 2017 vallen (voor zover er dergelijke beroepskwalificaties voorkomen in de ontworpen regeling). Voor de beroepen die binnen het toepassingsgebied vallen van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 'betreffende de erkenning van beroepskwalificaties' is artikel 85 van het ontwerp namelijk overbodig, aangezien voor die beroepen richtlijn 2005/36/EG geacht moet worden te zijn omgezet bij het decreet van 24 februari 2017 (RN 15.3).

Antwoord: Artikel 85 van het ontwerp wordt beperkt tot de erkenning van beroepskwalificaties die buiten het toepassingsgebied van richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 'betreffende de erkenning van beroepskwalificaties' vallen.

In artikel 17, § 1, eerste lid, en § 2, eerste lid, van bijlage 2 bij het ontwerp wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de bijdragesystemen bepaalt met betrekking tot de bijdrage van de gebruiker per gepresteerd uur gezinszorg, respectievelijk schoonmaakhulp, karweihulp of oppashulp. De Raad van State stelde de vraag waarom de Vlaamse Regering zichzelf wil machtigen tot het uitvaardigen van rechtsregels. Het bijdragesysteem wordt bepaald in het ministerieel besluit van 26 juli 2001 tot vaststelling van het bijdragesysteem voor de gebruiker van gezinszorg. Er werd echter geoordeeld dat dit niet volledig op het niveau van een ministerieel besluit geregeld kan worden en dat dit dus in een besluit van de Vlaamse Regering opgenomen moet worden. Tot het BVR opgesteld is wordt er nog gebruik gemaakt van het ministerieel besluit van 26 juli 2001 tot vaststelling van het bijdragesysteem voor de gebruiker van gezinszorg, wat enkele keren door een besluit van de Vlaamse Regering gewijzigd is.

De Raad van State stelt dat de hoofdlijnen van dat ministerieel besluit (inzonderheid bijlage II ervan) in bijlage 2 bij het ontwerp moeten worden geïntegreerd en dat enkel de regeling van de technische en detailmaatregelen (waaronder ook bijlage I bij dat ministerieel besluit) aan de minister kan worden overgelaten (wat dan veronderstelt dat een nieuw ministerieel besluit wordt uitgewerkt ter uitvoering van de machtigingen die in bijlage 2 worden opgenomen) (RN 16).

Antwoord: Artikel 17, § 1, eerste lid, en § 2, eerste lid, van bijlage 2 bij het ontwerp zullen in de nieuwe legislatuur worden aangepast en minstens de hoofdlijnen van het genoemde ministerieel besluit zullen op het niveau van een besluit van de Vlaamse Regering vastgelegd worden.

Artikel 36 van bijlage 2 en artikel 29 van bijlage 3 bij het ontwerp vermelden de richtlijnen die het agentschap Zorg en Gezondheid ter beschikking stelt. De Raad van State stelt dat als het de bedoeling is dat de richtlijnen worden nageleefd door de betrokken woonzorgvoorzieningen, het gaat om rechtsregels. Rechtsregels kunnen in beginsel niet worden vastgesteld door het agentschap. Het verlenen van verordenende bevoegdheid aan een openbare instelling is in beginsel immers niet in overeenstemming met de algemene publiekrechtelijke beginselen omdat erdoor geraakt wordt aan het beginsel van de eenheid van de verordenende macht en een rechtstreekse parlementaire controle ontbreekt. Bovendien ontbreken volgens de Raad van State de waarborgen waarmee de klassieke regelgeving gepaard gaat, zoals die inzake de bekendmaking en de preventieve controle van de Raad van State. Dergelijke delegaties kunnen dan ook enkel worden gebillijkt om praktische redenen en voor zover zij een zeer beperkte of een hoofdzakelijk technische en niet beleidsmatige draagwijdte hebben, en er mag worden van uitgegaan dat de instellingen die de betrokken reglementering moeten toepassen of er toezicht op uitoefenen, ook het best geplaatst zijn om deze met kennis van zaken uit te werken.

De Raad van State stelt dat er mag worden aangenomen dat de beoogde rechtsregels van technische en detailmatige aard zijn, zodat het wel mogelijk is om de vaststelling ervan te delegeren aan de minister (RN 17.1).

Antwoord: De richtlijnen zijn een technische handleiding over hoe Vesta gebruikt moet worden. Deze handleiding heeft geen beleidsmatige draagwijdte, maar bevat technische details die het best beschreven kunnen worden door het agentschap. Om elke verwarring met een beleidsmatige rechtsregel te vermijden, wordt de term "richtlijn" aangepast naar "handleiding".

Het ontwerp bevat bepalingen die voorschriften van het Woonzorgdecreet hernemen of parafraseren, zoals artikel 4 van het ontwerp, dat bepaalt dat de woonzorgvoorziening moet passen in de programmatie (zie artikel 38, zesde lid, van het Woonzorgdecreet) en artikel 3, eerste zin, van bijlage 4, dat overlapt met artikel 18, eerste lid, 2°, van het Woonzorgdecreet 2019. De artikelen 7, 8, 9, 13 en 18 van bijlage 5 hernemen elementen die reeds voorkomen in de artikelen 4, § 1, eerste lid, 2°, 4°, 5°, 8° en 9°, en 19, eerste lid, van het Woonzorgdecreet. De Raad van State stelt dat het overnemen van decretale bepalingen in een besluit van de Vlaamse Regering alleen kan worden gedoogd in zoverre zulks noodzakelijk is voor de leesbaarheid van het besluit, in welk geval een uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken decreetsbepaling het aangewezen middel zal zijn om de aard van de betrokken bepaling herkenbaar te houden ("Overeenkomstig artikel ... van het decreet van ...") (RN 18).

Antwoord: In de genoemde artikels zal telkens een uitdrukkelijke verwijzing naar de betrokken decreetsbepaling opgenomen worden.

In verschillende bepalingen van het ontwerp die betrekking hebben op de indexering van subsidies wordt verwezen naar het indexcijfer dat wordt berekend en toegepast conform artikel 2 van het koninklijk besluit van 24 december 1993 'ter uitvoering van de wet van 6 januari 1989 tot vrijwaring van 's lands concurrentievermogen'. Hiermee wordt telkens de afgevlakte gezondheidsindex bedoeld. De Raad van State stelt dat in dat geval voor de rechtszekerheid moet worden verwezen naar artikel 2, § 2, van het genoemde koninklijk besluit (RN 19).

Antwoord: De verwijzing wordt aangepast conform het voorstel van de Raad van State.

In verschillende bepalingen van het ontwerp is de zinsnede "Met behoud van de toepassing van artikel (...) van het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019" opgenomen. De bepalingen van het Woonzorgdecreet gaan in elk geval voor op de bepalingen van het ontwerp van besluit. De Raad van State stelt dat die zinsnede zinloos is en dus beter weggelaten kan worden (RN 20).

Antwoord: De verwijzing naar het decreet is van belang voor de leesbaarheid van het besluit. Omdat het weergeven van de onderlinge verhoudingen niet nodig is, wordt de zinsnede vervangen door "aanvullend op de artikelen xxxx van het woonzorgdecreet,".

In het ontwerp komt tweemaal een hoofdstuk 4 voor en tweemaal een hoofdstuk 5 en in het eerste vermelde hoofdstuk 5 komt tweemaal een afdeling 4 voor. De hoofdstukken en afdelingen moeten dan ook worden vernummerd.

Antwoord: De hoofdstukken en afdelingen worden vernummerd.

In verscheidene bepalingen van het besluit wordt "het kwaliteitssysteem" vermeld, zoals in artikel 9, § 2, derde lid, en in artikel 14, eerste lid, 3°, van bijlage 1. Hiermee wordt het kwaliteitsmanagementsysteem bedoeld, waarvan gewag wordt gemaakt in de artikelen 4 en 5 van het decreet van 17 oktober 2003. De Raad van State stelt dat er dan ook duidelijkheidshalve beter naar die decretale bepalingen worden verwezen en er best worden aangesloten bij de terminologie in dat decreet.

Antwoord: De bepalingen worden aangepast volgens het voorstel van de Raad van State.

Onderzoek van de tekst

In de aanhef worden de volgende wijzigingen aangebracht op voorstel van de Raad van State:

- De vermelding van de rechtsgronden wordt aangepast aan hetgeen is uiteengezet in de opmerkingen 5 tot 9.2 (RN 23).
- In een nieuw in te voegen lid van de aanhef wordt verwezen naar het overleg met de sector bedoeld in artikel 6, § 3, van het decreet van 17 oktober 2003 (RN 24).
- De vermelding "Gelet op de adviezen;" wordt vervangen door verwijzingen naar alle adviezen (naast dat van de Raad van State) die over het ontwerp zijn verleend (RN 25).
- In het laatste lid van de aanhef wordt verwezen naar artikel 84, § 1, eerste lid, 2° (niet: 1°), van de wetten op de Raad van State (RN 26).

In artikel 3, eerste lid, van het ontwerp wordt verwezen naar bijlage "5 tot en met 11" in plaats van naar bijlage "5 tot en met 9 en 11", aangezien bijlage 10 ook een programmatieregeling bevat voor de groepen van assistentiewoningen (RN 27).

Overeenkomstig artikel 20 van het ontwerp voert "[d]e initiatiefnemer (...) een gezond financieel beleid, besteedt [hij] subsidies doelmatig en voorziet [hij in] voldoende financiële middelen om een verantwoorde en continue zorg en ondersteuning te verzekeren". Nog afgezien van de vraag wat de meerwaarde van een dergelijke bepaling is in vergelijking met de vereisten inzake financiële en bestuurlijke weerbaarheid en transparantie, vervat in de artikelen 6 tot 8 van het Woonzorgdecreet 2019, is een dergelijke bepaling zo vaag en algemeen geformuleerd dat de afdwingbaarheid ervan erg twijfelachtig is (RN 28).

Antwoord: We wensen deze bepaling te behouden. Deze sluit aan bij de organisatorische werkingsprincipe artikel 4, §2, 17°: 'woonzorgvoorzieningen zetten middelen efficiënt en effectief in'. Wanneer wordt vastgesteld dat een woonzorgvoorziening onvoldoende middelen inzet om een verantwoorde en continue van de zorg en ondersteuning te verzekeren, waardoor de veiligheid en de gezondheid van de gebruiker/bewoner in het gevaar dreigt te komen, kan gewezen worden op deze erkenningsnorm en een remediëringsplan dienaangaande geëist worden.

Overeenkomstig artikel 25, tweede lid, van het ontwerp bepaalt de minister de nadere regels over de wijze waarop de aanvraag voor een tijdelijke subsidie voor projecten wordt ingediend, de criteria en de methode volgens welke die aanvraag wordt geëvalueerd, de vaststelling van het bedrag van de subsidie en de wijze waarop de subsidie wordt uitbetaald. De Raad van State merkt op dat het toekennen van een verordenende bevoegdheid door de Vlaamse Regering aan één van haar leden, enkel toelaatbaar worden geacht in zoverre die delegatie slechts regels van bijkomstige aard of van beperkt belang betreft, hetgeen hier niet het geval is. De Raad van State stelt dat de regeling van de tijdelijke subsidies voor projecten moet verder worden uitgewerkt in artikel 25 van het ontwerp (onder meer wat betreft de voorwaarden voor dergelijke subsidies) vooraleer elementen ervan kunnen worden gedelegeerd aan de minister (RN 29).

Antwoord: In het Woonzorgdecreet en in artikel 25 van het ontwerp worden reeds de volgende voorwaarden opgelegd: de initiatiefnemer moet rechtspersoonlijkheid hebben, het kan enkel gaan om een tijdelijke subsidie en het moet gaan om een bijzonder initiatief met betrekking tot de woonzorg dat gekenmerkt wordt door een tijdelijk en vernieuwend karakter. Omdat het over projecten gaat is er voor de overige regelgeving flexibiliteit vereist die door een besluit van de Vlaamse Regering niet geboden kan worden.

De Raad van State merkt het volgende op met betrekking tot artikel 36 van het ontwerpbesluit: "In het ontworpen artikel 1/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 'tot vaststelling van de specifieke brandveiligheidsnormen waaraan ouderenvoorzieningen, lokale dienstencentra en centra voor herstelverblijf moeten voldoen en tot bepaling van de procedure voor de uitreiking van het attest van naleving van die normen' wordt verwezen naar het "besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 tot vaststelling van de totale investeringssubsidie en de bouwtechnische normen voor centra voor dagverzorging, centra voor kortverblijf, woonzorgcentra en lokale dienstencentra". Wellicht wordt bedoeld te verwijzen naar het besluit van de Vlaamse Regering van 8 juni 1999 'tot vaststelling van de totale investeringssubsidie en de bouwtechnische normen voor voorzieningen voor ouderen en voorzieningen in de thuiszorg'. In dat geval moet ermee rekening worden gehouden dat dat besluit met ingang van 1 januari 2020 zal worden vervangen door het nog te nemen besluit van de Vlaamse Regering 'tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen en tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019', dat in ontwerpvorm om advies is voorgelegd aan de Raad van State. In dat toekomstige besluit wordt echter geen gewag gemaakt van de "antennes" waaraan wordt gerefereerd in het ontworpen artikel 1/1, maar enkel (in artikel 10, tweede lid, 5°) van "maximum drie locaties" waarvoor subsidies kunnen worden toegekend.

Het ontworpen artikel 1/1 van het besluit van de Vlaamse Regering van 9 december 2011 zal moeten worden herzien in het licht van dat toekomstige besluit." (RN 30)

Antwoord: Er wordt nagegaan of in het besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de investeringssubsidie en de bouwtechnische en bouwfysische normen voor sommige woonzorgvoorzieningen en tot wijziging van diverse bepalingen in dat verband ingevolge het Woonzorgdecreet van 15 februari 2019 een wijziging aan artikel 1/1 kan aangebracht worden, gelet op het feit dat het voorliggend ontwerp in alle waarschijnlijkheid eerst voor definitieve goedkeuring zal worden voorgelegd.

Verscheidene bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 30 november 2018 'houdende de uitvoering van het decreet van 18 mei 2018 houdende de Vlaamse sociale bescherming' die gewijzigd worden bij de artikelen 42 tot 82 van het ontwerp, werden gewijzigd of nog zullen worden gewijzigd vooraleer dit te nemen besluit in werking treedt. De Raad van State merkt op dat van die wijzigingen melding zal moeten worden gemaakt in de inleidende zin van de betrokken ontworpen wijzigingsbepalingen (RN 31).

Antwoord: Dit is gecontroleerd en eventuele wijzigingen werden toegevoegd.

In artikel 50, tweede lid, van bijlage 2 bij het ontwerp wordt gewag gemaakt van de criteria voor de ontvankelijkheid van de aanvraag van extra uren gezinszorg. Het betreft echter de criteria om uit te maken of de aanvraag kan worden ingewilligd en niet de criteria om te beoordelen of de aanvraag alle voorgeschreven gegevens en documenten bevat. De Raad van State stelt voor om dit te vervangen door "de criteria voor de beoordeling van de aanvraag" (RN 32).

Antwoord: De bepaling wordt aangepast volgens het voorstel van de Raad van State.

Aangezien de programmatiebepalingen en specifieke erkenningsvoorwaarden in bijlage 7 bij het ontwerp niet enkel betrekking hebben op de centra voor dagverzorging maar ook op de centra voor dagopvang, dit zijn de centra voor dagopvang van een dienst voor gezinszorg met een bijkomende erkenning voor centrum voor dagopvang, verdient het, volgens de Raad van State, aanbeveling om dit tot uitdrukking te brengen in het opschrift van deze bijlage. In elk geval schrijve men "Centra" in plaats van "Centrum" (RN 33).

Antwoord: De titel zal aangepast worden volgens het voorstel van de Raad van State.

In bijlage 8 worden de volgende wijzigingen aangebracht op voorstel van de Raad van State:

- het opschrift van bijlage 8 wordt aangepast van "Centrum voor kortverblijf" naar "Centra voor kortverblijf" (RN 35);
- verschillende verwijzingen worden aangepast in:
 - artikel 7 (RN 37);
 - artikel 9 (RN 38);
 - artikel 13 (RN 39);
 - artikel 19 (RN 40);
 - artikel 57, derde lid (RN 44);
 - artikel 95 (RN 45);
- de zin in artikel 54, derde lid, wordt aangepast (RN 43) ;
- de zinsnede ", als vermeld in het eerste lid" wordt geschrapt in artikel 119 (RN 46).

De Raad van State merkt op dat overeenkomstig artikel 4 van bijlage 8 onder meer de rechten vermeld in artikel 5, 6°, van bijlage 11 niet voor gebruikers van een centrum voor kortverblijf type 1 gelden, maar wel voor gebruikers van een centrum voor kortverblijf type 2 en type 3 (zie de artikelen 45, 6°, en 105, 6°, van bijlage 8). De Raad van State ziet niet in hoe dat verschil in behandeling kan worden verantwoord (RN 36).

Antwoord: Artikel 5, 6°, van bijlage 11 heeft betrekking op het hanteren van de voorkeuren die de bewoner geëxpliciteerd heeft voor zijn vroegtijdige zorgplanning, palliatieve zorg en levenseindezorg als opname- of ontslagcriterium. Kortverblijf types 2 en 3 richten zich ook tot een doelgroep die zich in een palliatieve fase bevindt waardoor een beleid inzake zorgplanning en levenseinde aan de orde is. Dat is in type 1 niet het geval. Daarom is het bij centra voor kortverblijf type 2 en 3 belangrijk dat dit gespecificeerd wordt en bij kortverblijf type 1 niet.

Overeenkomstig artikel 23 van bijlage 8 bepaalt de minister de planning, de evaluatiecriteria en de prioriteiten om bijkomende verblijfseenheden toe te kennen. De Raad van State stelt dat die delegatie aan de minister slechts aanvaardbaar is voor zover die machtiging betrekking heeft op regels van bijkomstige aard of van beperkt belang. Indien dat niet het geval is, moet de ontworpen bepaling worden aangevuld met de belangrijkste elementen van de beoogde regeling, vooraleer de rest aan de minister kan worden gedelegeerd.

Die opmerking geldt eveneens voor de delegatie aan de minister vervat in artikel 36 van bijlage 8 om de nadere subsidievoorwaarden en de overgangsbepalingen vast te leggen en voor de delegatie aan de minister in artikel 98, vijfde lid, van bijlage 8 om de nadere subsidievoorwaarden vast te leggen (RN 41).

Antwoord: In artikel 36 van bijlage 8 wordt de mogelijkheid van de minister om overgangsbepalingen op te nemen geschrapt. De andere genoemde machtigingen hebben betrekking op regels van bijkomstige aard of van beperkt belang.

De interne afsprakennota voor gebruikers van een centrum voor kortverblijf type 2 moet volgens artikel 53 van bijlage 8 geen afspraken bevatten over onder meer het beleid inzake het levenseinde, in tegenstelling tot de interne afsprakennota voor gebruikers van een centrum voor kortverblijf type 1 en type 3. De Raad van State stelt dat dit moet kunnen worden verantwoord in het licht van het gelijkheidsbeginsel (RN 42).

Antwoord: Dit verschil wordt weggewerkt en de afspraken over het beleid inzake het levenseinde worden toegevoegd in artikel 53 en 70 van bijlage 8.

Artikel 8 van bijlage 10 bij het ontwerp bevat twee verplichtingen gericht aan de groep van assistentiewoningen. De Raad van State vraagt of naar analogie van andere artikelen van dezelfde bijlage, die verplichtingen niet beter worden opgelegd aan de initiatiefnemer of aan de beheersinstantie (RN 47).

Antwoord: Het woord "hij" wordt telkens vervangen door "de beheersinstantie".

Bij artikel 42, derde zin, van bijlage 10 wordt de minister gemachtigd om nadere voorwaarden te bepalen voor de gebruikers jonger dan 65 jaar aan wie assistentiewoningen kunnen worden aangeboden. Die delegatie aan de minister is slechts aanvaardbaar voor zover die machtiging betrekking heeft op regels van bijkomstige aard of van beperkt belang. De Raad van State stelt dat indien dat niet het geval is, de ontworpen bepaling moet worden aangevuld met de belangrijkste elementen van de beoogde regeling, vooraleer de rest aan de minister kan worden gedelegeerd (RN 48).

Antwoord: De genoemde machtiging heeft enkel betrekking op regels van bijkomstige aard en van beperkt belang.

In bijlage 11 worden de volgende wijzigingen aangebracht op voorstel van de Raad van State:

- het opschrift van bijlage 11 bij het ontwerp wordt aangepast naar "Woonzorgcentra" in plaats van "Woonzorgcentrum" (RN 49);
- in artikel 6, derde lid, wordt een tyffout gecorrigeerd (RN 50).

In bijlage 14 worden de volgende wijzigingen aangebracht op voorstel van de Raad van State:

- "Hoofdstuk 1. Definities" wordt geschrapt bij gebrek aan andere hoofdstukken (RN 51);
- in artikel 2, §1, tweede lid, 2° en artikel 3, eerste lid, 6°, wordt een taalfout gecorrigeerd (RN 52);
- er worden verwijzingen aangepast in de volgende artikelen:
 - artikel 2, §2;
 - artikel 3, 1°;
 - artikel 3, tweede lid (RN 52).

Bij artikel 4, § 1, 5°, van bijlage 14 wordt de minister gemachtigd om het percentage te bepalen waarmee de gefactureerde referentiedagen worden vermeerderd in het kader van de berekening van de gemiddelde bezettingsgraad van het woonzorgcentrum in de referentieperiode. De Raad van State stelt dat er niet kan worden aangenomen dat die delegatie betrekking heeft op regels van bijkomstige aard of van beperkt belang. Ofwel moeten aan die delegatie criteria worden verbonden waardoor de beoordelingsbevoegdheid van de minister alsnog in die zin wordt beperkt, ofwel moet de beoogde regeling in het ontwerp worden opgenomen (RN 53).

Antwoord: Het bepalen van de genoemde percentages zal steeds op basis van de van de beschikbare gegevens worden bepaald door de minister. Zolang dit niet op het niveau van het erkenningsnummer beschikbaar is, zal er met een gemiddelde voor de sector worden gewerkt.

De Raad van State stelt dat artikel 8 van bijlage 14 onduidelijk is. Er wordt bepaald dat het subsidiebedrag dat met toepassing van artikel 4 is vastgesteld, op zijn vroegst met ingang van 1 januari 2018 wordt verleend en uitgekeerd, terwijl artikel 4 uiteraard slechts van toepassing is vanaf 1 januari 2020. Deze bepaling zou slechts zin kunnen hebben wanneer het gaat om een overgangsbepaling met betrekking tot de regeling die nu is opgenomen in bijlage XVII van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, maar dan moet de bepaling grondig worden geherformuleerd (RN 54).

Antwoord: Artikel 8 van bijlage 14 wordt geschrapt. Door de toevoeging van de zinssnede 'De subsidies worden op zijn vroegst toegekend vanaf 1 januari volgend op het jaar van de beslissing, vermeld in artikel 2, §3, eerste lid.' is de nood aan deze bepaling zonder voorwerp geworden. Er kunnen immers geen subsidies meer met terugwerkende kracht toegekend worden (wat onder de oude bijlage wel mogelijk was vanaf 1 januari 2018). Er is geen nood aan een overgangsbepaling voor dossiers van 2018 en 2019 aangezien deze dossiers vanaf 1 januari 2020 onder nieuwe bijlage mogen vallen (de doorgevoerde beperkte wijzigingen hebben enkel impact op nieuwe dossiers na 1 januari 2020).

C. Armoedetoets

Bij de opmaak van het voorontwerp van voorliggend ontwerpbesluit werd in overleg gegaan met het Netwerk tegen Armoede en de Vrije Universiteit Brussel. Het overleg vond plaats op 27 mei 2019. Een verslag van dit overleg is ter beschikking. Naar aanleiding van het overleg zijn de volgende aanpassingen opgenomen:

- In het stambesluit werd naar aanleiding van de armoedetoets een definitie opgenomen van kwetsbare personen. Tevens werd in artikel 80 vierde lid toegevoegd dat bij niet betaling van de factuur niet alleen moet worden toegeleid naar één van de kernactoren van het geïntegreerd breed onthaal, maar dat dit ook moet worden opgevolgd.
- In de bijlage 2 over de diensten voor gezinszorg werd naar aanleiding van de armoedetoets een toevoeging aangebracht in artikel 7 tweede lid: "Bij signalen van onderbescherming of welzijnsproblematieken leidt de dienst toe naar één van de kernactoren van het geïntegreerd breed onthaal".
- In de bijlage 10 over de groepen van assistentiewoningen was in bijlage 30 derde lid reeds sprake van toeleiding naar één van de kernactoren van het geïntegreerd breed onthaal bij niet betaling van de factuur. Er wordt nu toegevoegd dat het resultaat van deze toeleiding ook wordt opgevolgd.

D. Overige aanpassingen

Het ontwerpbesluit werd nog lichtjes gewijzigd sinds de tweede principiële goedkeuring op 10 mei 2019, dit naar aanleiding van de armoedetoets en de vaststelling van enkele tyfouten in het vorige ontwerp. De voornaamste wijzigingen worden hieronder besproken.

- Nog een beperkt aantal taalkundige fouten zijn rechtgezet.
- De titel van bijlage 2 is aangepast van "Gezinszorg" naar "Diensten voor gezinszorg".
- Naar aanleiding van een voorafgaande vraag van de Raad van State is er een verwijzing aangebracht in artikel 54, §3, van bijlage 2 bij de term 'Sociale Maribel'.
- In artikel 4 van bijlage 7 was per vergissing "2019" opgenomen in plaats van "2020". Dat is rechtgezet.
- In artikel 25 van bijlage 8 stond "bijzondere erkenning" in plaats van "bijkomende erkenning". Dat is rechtgezet.
- Het woord "verplegend" is aangepast naar "verpleegkundig" in bijlagen 8 en 9.
- In artikel 62, 4°, o), van bijlage 11 is "master in de verpleegkunde" toegevoegd zodat er "graduaat, bachelor of master in de verpleegkunde" staat.
- In artikel 62, 5°, van bijlage 11 is "j) bachelor in de mondzorg" toegevoegd.
- Artikel 65 van bijlage 11 is aangepast om in overeenstemming te zijn met de wijzigingen die na de eerste principiële goedkeuring van het voorliggend besluit aan bijlage XII van het besluit van 24 juli 2009 zijn aangebracht, naar aanleiding van het advies van de

Raad van State dat toen gegeven is. Daarnaast zijn de opmerkingen die de Raad van State toen bij het bijbehorende ontwerp van ministerieel besluit gemaakt heeft in rekening gebracht. Artikel 65 van bijlage 11 stemt nu beter overeen met artikel 48/10 van bijlage XII bij het besluit van 24 juli 2009.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

De Inspectie van Financiën gaf op 22 januari 2019 een gunstig advies.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 19 februari 2019 en vermeldt volgende voorwaarden:

- de impact op het personeelsbestand wordt opgevangen binnen de grenzen van het personeelsplan van het agentschap Zorg en Gezondheid en de afdeling Zorginspectie;
- elke zorgprogrammatie rekening dient rekening te houden met zowel de evolutie van de zorgnoden als met de beschikbare budgettaire marges;
- de bepalingen aangaande de erkenning en financiering/subsidiëring van woonzorgvoorzieningen geven geen aanleiding tot een hogere budgettaire impact voor wat betreft de huidig voorziene zorgprogrammatie. Dit dient desgevallend opgevangen via het instellen van een aanwendingscoëfficiënt;
- nieuwe ondersteuningsmechanismen worden enkel met anciënniteit als budgettair aanvaardbare kostendrijver uitgewerkt.
- vanaf 1 januari 2020 de aanrekeningsregels zoals bepaald in het VABN-advies 2018/10 betreffende het boeken van subsidies die als inkomensoverdrachten worden getypeerd, gevolgd worden.

Deze voorwaarden zullen worden nageleefd.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Voorliggend ontwerpbesluit betreft de actualisering van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009.

1. Personeel: geen weerslag;
2. Werkingsuitgaven: geen weerslag;
3. Investerings en schulden: geen weerslag;
4. Ontvangsten: geen weerslag;

Conclusie: het voorstel van decreet heeft geen gevolgen voor de lokale besturen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

Het decreet betreffende de woonzorg van 15 februari 2019 en de bijhorende uitvoeringsbesluiten zijn gepland om op 1 januari 2020 in werking te treden. Voor de meeste bestaande woonzorgvoorzieningen (erkend, vergund of aangemeld) is er hierbij een overgangperiode voorzien van 3 tot maximaal 5 jaar waarover de woonzorgvoorzieningen zullen kunnen beschikken om aan de (ver)nieuw(d)e erkenningsvoorwaarden te kunnen voldoen.

Hierbij is een uitbreiding van het bestaande personeelskader van het agentschap Zorg en Gezondheid noodzakelijk. Deze impact op het bestaand personeelskader van het agentschap Zorg en Gezondheid wordt in eerste instantie opgevangen binnen het personeelsplan AZG 2018-2020 dat werd goedgekeurd op de Vlaamse Regering van 18 januari 2019.

Gelet op de gespreide impact van de diverse maatregelen en de uit te vaardigen overgangsbepalingen zal in tweede instantie op basis van een bijkomende analyse voor de periode na 2020 de bijkomende impact van de uitvoering van deze regelgeving op het personeelsbestand van het agentschap verder in kaart moeten worden gebracht.

5. KWALITEIT VAN DE REGELGEVING

Het ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2019-31 van 8 en 11 februari 2019.

Er is geen RIA vereist. Er is geen vrije juridische beleidsruimte of politieke beleidsruimte. De regelgeving over de woonzorgvoorzieningen is zo goed als identiek aan het besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009 houdende uitvoering van het decreet van 13 maart 2009 betreffende de woonzorg. De regelgeving is verder aangepast aan de regelgeving inzake de Vlaamse Sociale Bescherming.

Bij de opmaak van het voorontwerp van voorliggend ontwerpbesluit werd in overleg gegaan met het Netwerk tegen Armoede en de Vrije Universiteit Brussel. Het overleg vond plaats op 27 mei 2019. Een verslag van dit overleg is ter beschikking. De geformuleerde aanbevelingen tot aanpassing werden opgelijst onder punt 1.C Overige aanpassingen.

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te hechten aan het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de programmatie, de erkenningsvoorwaarden en de subsidieregeling voor woonzorgvoorzieningen en verenigingen voor mantelzorgers en gebruikers en de bijbehorende bijlagen.

Jo VANDEURZEN
Vlaams minister van Welzijn,
Volksgezondheid en Gezin